

UDK 811.163.42'82(091) (Klaić, B.)

Izvorni znanstveni rad
Rukopis primljen 12. V. 2014.
Prihvaćen za tisak 3. IX. 2014.

Josip Lisac

Odjel za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Zadru
Obala kralja Petra Krešimira IV. 2, HR-23000 Zadar
jlisac@unizd.hr

BRATOLJUB KLAJĆ I STARI PISCI HRVATSKI

Pogled u radom ispunjen život Bratoljuba Klaića pokazuje širinu njegovih interesa i pobuđuje na misao o tom što bi hrvatsko jezikoslovlje moglo napraviti da je djelovalo u povoljnijim uvjetima. Svakako je književnost i kazalište izrazito privlačilo našeg proučavatelja, osobito hrvatska književnost, grčka i rimska, pa je prirodno njegovo sudjelovanje u ediciji Pet stoljeća hrvatske književnosti. Među hrvatskim piscima davnih stoljeća osobito su ga zanimali Hanibal Lucić, Petar Hektorović, Marin Držić i Ivan Gundulić, ali se je pozabavio i komedijom Ljubovnici, kao i novijim piscima Šenoom, Matošem, Ujevićem, Krležom, Kolarom i drugima. Znatnu je pozornost posvetio i folkloru tumačeći njegove jezične značajke. Na zanimljiv način bavio se je akcentom, osobito kad je riječ o akcentu starih pisaca hrvatskih i o naglasku u njihovim suvremenim izvedbama. Bratoljub Klaić bio je jedan od znanstvenika što su hrvatsku književnost tumačili kao prirodnu cjelinu pisaca raznih stoljeća, iz raznih predjela i različitih dijalekatnih osobina.

Pogled u radom ispunjen život Bratoljuba Klaića (1909. – 1983.) pokazuje širinu njegovih znanstvenih i kulturnih interesa i pobuđuje na misao o tom što bi hrvatsko jezikoslovlje moglo u 20. stoljeću napraviti da je djelovalo u povoljnijim uvjetima. Pomislimo samo na dugogodišnji nedostatak rječnika hrvatskoga jezika i na dosta brojna izdanja rječnika stranih riječi, pri čemu, naravno, ne mislimo da rječnici stranih riječi nisu bili potrebni. Nasušno je bio potreban rječnik materinskoga jezika. Svakako su književnost i kazalište izrazito privlačili našeg filologa, osobito hrvatska književnost, grčka i rimska, pa je prirodno da je Bratoljub Klaić kao možda najupućeniji jezikoslovac za taj posao surađivao u ediciji Pet stoljeća hrvatske književnosti kao dugogodišnji lektor

(usp. Vončina 1999a: 171). Među hrvatskim piscima davnih stoljeća osobito su ga zanimali velikani Hanibal Lucić, Petar Hektorović, Marin Držić i Ivan Gundulić, ali se je bavio i drugim starijim i novijim (Šenoa, Matoš, Ujević, Krleža, Kolar itd.) hrvatskim piscima, kao i folklorom. Na zanimljiv način bavio se je akcentom, osobito kad je riječ o akcentu starih pisaca hrvatskih i o naglasku u njihovim izvedbama. Bratoljub Klaić bio je jedan od znanstvenika što su hrvatsku književnost tumačili kao prirodnu cjelinu pisaca raznih stoljeća, iz raznih predjela i različitih dijalekatnih osobina. U vremenima kada nije bilo uobičajeno o starim piscima govoriti vrlo pozitivno, on je o njima pisao upravo tako.

Pišući poznatu poslanicu Ljudevitu Jonkeu 1964. Klaić se sjeća riječi *smorac* „maestral” prvi put zapisane 1420. u Baški na Krku ponoseći se time što smo kultura duga trajanja (Klaić 1972: 280). U raznim prilikama pomišlja na Marka Marulića, povezuje ga razložito s Tinom Ujevićem (Klaić 1972: 315), a nije mu nikako svejedno kako se akcentuira *Judita* (Klaić 1956/1957: 129–130). Lucić mu je majstor rime (Klaić 1970: 169), a primjeri iz Vetranovića nisu mu samo jednom divni, prekrasni (npr. Klaić 1970: 170; Klaić 1972: 371). Poslanice među našijencima/našincima Klaiću su „nešto veliko i vrijedno” (Klaić 1972: 279). Klaićev *Rječnik stranih riječi* donosi malo primjera iz pretpreporodnih pisaca, ali donosi npr. *picikarul* „trgovac delikatesnom robom” (Klaić 2007: 1041) iz Držićeva *Dunda Maroja*. U disertaciji o bizovačkom govoru spominje Petra Zoranića (Klaić 2007a: 36), kao i Reljkovića starijega (Matiju Antuna) i mlađeg (Josipa Stjepana) (Klaić 2007b: 32, 35, 37, 41) itd., uz navođenje znanstvene literature o jeziku tih pisaca. Stare kajkavske pisce povezuje s Krležom (npr. 1972: 358–360), a komentira i komediju *Starac Klimoje*, kad već vlada uvjerenje da Držića, Nalješkovića i Vojnovića ima u malom prstu (Klaić 1972: 295). Molijeristički *Jovadin* je i posebno izazovan, jer se tu javlja i stari sarajevski govor, u Brezovačkoga pak zagrebački (Klaić 1956/1957: 129, 131). Budući da je akcentolog, osobito mu je zanimljiv Šime Starčević (Klaić 1972: 289–290), da ne nabrajamo dalje.

Već u mladim danima, godine 1932., Klaić se napisom o smešnici 17. stoljeća nazvanoj *Ljubovnici* javio u *Obzoru*. U tom listu 28. lipnja 1932. Klaić je objavio tekst „Tko je autor komedije ‘Ljubovnici?’”, s podnaslovom „Povodom skorašnje premijere u Hrvatskom narodnom kazalištu”. Ističe tada nesvršeni student dramu *Ljubomirović ili prijatelj pravi* (Klaić piše *Ljubomirović iliti prijatelj pravi*) Matije Jandrića nedavno prikazanu u Zagrebu, hvali i skoro postavljanje *Ljubovnika* na scenu, a drži ih starim hrvatskim klasičnim djelima. Prigovara Kazališnoj upravi na činjenici da je u listu *Teater* objavila kako su *Ljubovnici* djelo Marina Držića, iako je o tim pitanjima vođena rasprava iz koje je proizišlo da Držić nije autor spomenute komedije. „To u najmanju ruku znači da kazalište ili nema stručnjaka za hrvatsku književnost, ili ako ih ima, da oni svoj posao ne shvaćaju

i ne razumiju” (Klaić 1932: 2). Podsjeća Bratoljub Klaić na polemiku u kojoj su sudjelovali „ondašnji najjači kapaciteti na području naše književne povijesti” i na istraživanja koja „baš u posljednje vrijeme bilježe najsnažnije rezultate” (Klaić 1932: 2). Navodi Klaić kako je Petar Karlić našao rukopis *Ljubovnika* 1917. i kako ga je tiskao 1921. ujedno držeći da je riječ o djelu velikoga Marina Držića. Prikazuje Klaić što je o *Ljubovnicima* mislio don Ante Delalle, što Petar Kolendić. Kolendić je pronašao u Šibeniku fragment te komedije, a same je *Ljubovnike* proglasio djelom nastalim u Trogiru u 17. stoljeću iz pera Petra Kanavelića. Klaić ga zove Kanavelovićem, ali ostavlja pitanje autorstva otvorenim. S Kolendićem se je složio i Branko Vodnik koji je Kanavelića bezuvjetno nazvao autorom. Franjo Fancev autorom je prozvao Džanluku (Klaić: Đanluku) Anticu. Svakako je Bratoljub Klaić o pitanju izvjestio bez početničkih slabosti, u želji da se „sa kazališnih programa makne ime Marina Držića”. Reagirao je ubrzo (28. VI. 1932. u *Obzoru*) poznati Josip Bach nazvavši Klaićev članak informativnim i zahvalivši mu na tom što je „prvi zainteresirao javnost za skorašnju premijeru” (Bach 1932: 3). *Ljubovnici* su objavljeni 1967. u glasovitoj kolekciji Pet stoljeća hrvatske književnosti, bez prave sreće u tekstološkim rješenjima, a i s ozbiljnim slabostima u tumačenjima pod tekstem i u rječniku (Čale 1994). U novije doba te su slabosti uklonjene u novim izdanjima *Ljubovnika*.

Ubrzo nakon teksta o *Ljubovnicima* i izvještaja o predstavi Krležine *Agonije* u Varšavi pojavila se i kritika poljskoga izdanja Gundulićeva *Osmana* u glasovitu praškom časopisu *Slavia*. U 13. godištu toga časopisa (1934./1935.) Klaić sigurnom rukom progovara o novom izdanju Benešičeve Biblioteke Jugoslovijske. Visoko cijeni predgovor Milana Rešetara, ali mu ipak prigovara nespo­minjanje dopuna dvaju pjevanja *Osmana*, s time da o Mažuranićevim dopunama Klaić govori dajući im vrlo visoku ocjenu. Kako se zna, Bratoljub Klaić prevodio je s latinskoga, grčkoga, poljskoga, slovačkoga i francuskoga, pa i u tom svom ranom tekstu budući prevoditelj dosta raspravlja o prijevodu *Osmana*. Czesław Jastrzębiec-Kozłowski dobio je za prijevod dobru ocjenu, ukratko je on i raščlanjen, uz pokoju sitnu Klaićevu primjedbu. Nakon teksta *Osmana* dan je u poljskom izdanju i njegov sadržaj, a i objašnjenje o važnijim licima i mjestima što se spominju u epu. Poglavitito je Klaić istakao važnost studije Waclawa Parkotta o rukopisima i prijevodima *Osmana* u Poljskoj. Izdanje o kojem je pisao Klaić bilo je prvo potpuno izdanje *Osmana* na poljskom, iako je interes za Gundulića u Poljskoj općenito bio znatan, a to je izdanje iz 1934. „do sada najljepše izdanje toga epa uopće” (Klaić 1934/1935: 734), kako to formulira Klaić. Napominjem da Klaić tada govori o jugoslavenskoj književnosti (u jednini) ili da naglašava kako je Gundulićev jezik „dubrovački dijalekat XVII. stoljeća” (Klaić 1934/1935: 731), a to su značajke prisutne i u mnogim drugim

filološkim prinosima tadanjega (i ne samo tadanjega) doba. Npr. nekoliko godina prije Klaićeva osvrta na poljsko izdanje *Osmana* Gojko Ružičić u podnaslovu obradbe Zoranićeva jezika govorio je o zadarskom dijalektu na početku 16. stoljeća (Ružičić 1930/1931). Antun Barac još je 1954. objavio u Zagrebu knjigu *Jugoslavenska književnost*.

Posebnost u životu Bratoljuba Klaića svakako predstavlja dvadesetak godina lektorskoga (i ne samo lektorskoga) rada u ediciji Pet stoljeća hrvatske književnosti. Bio je u toj važnoj kolekciji lektorom od pokretanja uoči proslave 120. godišnjice Matice hrvatske, ali je obavljao i druge poslove. Kad je npr. 1963. objavljena knjiga *Narodne pripovijetke* (priredila Maja Bošković-Stulli), studiju od pedesetak stranica „Dijalektološka razmatranja uz *Narodne pripovijetke* u redakciji Maje Bošković-Stulli” objavio je Bratoljub Klaić (1963.), koji je tom studijom podsjetio i na svoj profesorski rad na Akademiji za kazališnu umjetnost u Zagrebu te osobito na svoju disertaciju *Bizovačko narječje*. U većem broju knjiga glasovite biblioteke sastavio je rječnike, tako i u knjizi *Komedije XVII. i XVIII. stoljeća* (Zagreb, 1967.) priređivača Marka Foteza, koji se je Klaiću i posebno zahvalio „na izvanrednom trudu” u sastavljanju rječnika (Fotez 1967: 485). Riječ je o opsežnu rječniku (str. 421–480) što se odnosi na devet uvrštenih dramskih tekstova (*Ljubovnici*, *Pijero Muzuvijer*, *Māda*, *Starac Klimoje*, *Ilija Kuljaš*, *Ciarlatano in moto*, *Kate Kapuralica*, *Čini barona Tamburlana*, *Vjera iznenada*). Što se *Ljubovnika* tiče, tu su ponovljene slabosti Karlićeva izdanja iz 1921., a napravljene su i nove, u tumačenjima pod tekstom i u rječniku. Tako npr. u *Ljubovnicima* nalazimo i nepostojeću riječ *pjec*, koja se u rječniku povezuje s talijanskim *piegiaria* „jamstvo”, pa se ona objašnjava kao „jamac”, a trebalo je pročitati *kvijet* „miran”, kako je Branko Vodnik već 1922. bio u *Jugoslavenskoj knjivi* istakao (Čale 1994: 8–12). Dakako, *kvijet* „miran” odgovara kontekstu, kako je i prirodno. Proždor govori: *Pusti ga, ja sam kvijet, ako on ne plati, neću ni ja!* (*Ljubovnici*, 1994: 104). Inače, dakako, Fotez je s mnogo razloga izrekao hvalu Klaiću, koji se tu, u susretu s hrvatskim komedijama, našao na svom terenu. Da je Klaićev susret s *Ljubovnicima* bio intenzivan vrlo je očito, pa je i u poznatu tekstu o Gavelli i kazališnom jeziku citirao nekoliko riječi iz *Ljubovnika* (Klaić 1972: 352) potpuno izvan konteksta razgovora o toj smješnici. Rječnik je Klaić sastavio i uz knjigu *Zbornik proze XVI. i XVII. stoljeća* (Zagreb, 1972.), i to naknadnom odlukom uredništva, jer se pisac rječnika s nekim tumačenjima priređivača knjige Jakše Ravlića nije složio.

Sljedeće, 1968. godine, izašli su u Pet stoljeća hrvatske književnosti izbori iz djela Hanibala Lucića i Petra Hektorovića kao 7. knjiga te biblioteke. I u toj knjizi rječnik je sastavio Bratoljub Klaić, koji je potpisao i „napomene ispod crte”, kao i studiju o jeziku te dvojice znamenitih Hvarana, s podnaslovom „Prilog hi-

storijskoj gramatici hrvatskog jezika”. Kod „napomena ispod crte” bilo je prigovora; riječ je o Klaićevoj nepouzdanj bilješci o Teofrastu (Talanga 1989). U studiji o Lucićevu i o Hektorovićevoj jeziku zaključio je Klaić da je „osnovna potka jezika obojice naših pisaca hvarski narodni govor njihova vremena, ali da su jedan i drugi u taj govor unosili povelik broj jezičnih elemenata iz drugih krajeva, osobito iz Dubrovnika...” (Klaić 1968: 267). Može se reći da je mnogo temeljnoga i temeljitoga doista obznanio Klaić, a posebno je zanimljivo da sebe zove i jezičnim savjetnikom (Klaić 1968: 321) koga je glede pravopisa konzultirao priređivač knjige Marin Franičević. Razumije se, Klaić je uočio (i)jekavizme u Hektorovićevoj poslanici Nalješkoviću (Klaić 1968: 271, 280), ali nije pretpostavio da je vjerojatno riječ o Nalješkovićevu prijepisu Hektorovićevega teksta (Vončina 1999b: 18). Posebno u pogledu akcentuacije tu ima i vrlo vrijednih opažanja (Klaić 1968: 321–324), pri čemu nam je osobito naglasiti da dubrovački govor nekada ipak nije bio čakavski, kako misli Klaić i neki drugi proučavatelji; bio je arhaičan štokavski, a to je šezdesetih godina 20. stoljeća znanost već s pouzdanjem utvrdila (Brozović 1963). Očito je da se Bratoljub Klaić divi našim starijima povezano s akcentuacijom: „... kod Palmotića treba nam samo dvije posljednje riječi u četvrtom stihu naglasiti čakavski, tj. *životòm razdīlī*, pa da kitica sine u svom punom ritmičkom sjaju” (Klaić 1968: 322). Dakako, bolje bi bilo da je rečeno kako je to naglasak arhaične štokavštine, a on je u konkretnom primjeru podudaran s čakavskim. Glede akcentuacije Klaićeve su intervencije bile i osobito važne, jer je trebalo dosta upornosti da se autoritete kao što su bili Branko Gavella i Mihovil Kombol uvjerava kako stare pisce hrvatske ne treba čitati niti izvoditi novoštokavski četveronaglasno. U tom ni do danas nije postignuto sve što bi trebalo, pa se i danas npr. Marin Držić izvodi novoštokavski, iako on novoštokavac nikako nije bio, a to je Bratoljubu Klaiću, naravno, bilo potpuno jasno. Za izvođenje *Robinje* pedesetih godina Klaić je prethodno na terenu proučavao hvarski naglasak (Klaić 1969: 289–290) ne bi li Lucić bio izvođen što autentičnije, a to se od našega izvrsnog ortoepskog akcentologa moglo i očekivati. Pritom je očito da je bilo i utjecaja na čakavski akcent, ali to ipak ne znači da je u čakavštinu urastalo novoštokavsko stanje (Vončina 1986); ono je samo utjecalo na arhaičnu čakavštinu, kao i na starinsku štokavštinu.

Na znanstvenom skupu o Marinu Držiću 1967. u Dubrovniku Bratoljub Klaić održao je referat „Nov pogled na akcentuaciju starih dubrovačkih pisaca”. Tu se autor npr. o jeziku dubrovačkih pisaca pita: „Pa ako ima dvojstva u glasovima i oblicima, zašto ga ne bi bilo i u akcentuaciji, toliko potrebnoj za pravilnu verzifikaciju” (Klaić 1969: 284). Pritom misli da su glasovi i oblici i arhaični i novi(ji), pa je onda logično da je takva i akcentuacija. Bavi se tu Klaić uglavnom akcentuacijom Marina Držića i Ivana Gundulića i pripovijeda kako je Mi-

lan Rešetar 1922. u Hrvatskom narodnom kazalištu *Dubravku* akcentuirao novoštokavski. To je očito trebalo promijeniti, pa se je za to založio Klaić, doduše teško, ne olako, a teško se je odlučio za primjenu svojih principa i u gimnazijskoj školskoj čitanci u kojoj je akcentuirao stare tekstove. S punim razumijevanjem možemo prihvatiti taj Klaićev osjećaj teškoće, ali i biti svjesni kako je korak na koji se je uputio bio vrlo važan.

Godine 1968. održan je znanstveni skup u povodu 400. obljetnice izlaska *Ribanja i ribarskog prigovaranja* Petra Hektorovića. Na tom je okupljanju govorio i Bratoljub Klaić, a izlaganja su objavljena 1970. u posebnu zborniku radova. Klaićev prinos „Razmišljanja nad rječnikom Petra Hektorovića” (1970.) razrješava niz leksičkih pitanja ne samo iz Hektorovića nego i iz Lucića, no nama je ovdje posebno zanimljiv zbog visokog mišljenja o pjesničkim vrijednostima hrvatskih starih autora (Marulić, Lucić, Vetranović).

U svemu, djelo Bratoljuba Klaića, znatnoga hrvatskoga filologa – leksikografa, pravopisca, povjesničara jezika, dijalektologa i akcentologa – pokazuje na primjeru kako učitelji u ljudskim životima i karijerama mogu biti važni. Dugogodišnji njegov srednjoškolski i sveučilišni profesor Antun Barac usmjerio ga je prema književnosti (Klaić 2009: 115–116), ali ga je njegov sveučilišni profesor Stjepan Ivšić uputio prema lingvistici, kako to doznajemo iz kratke Klaićeve priče „Kako sam postao lingvist” (Klaić 2009: 115–118). Oba su usmjerenja u našega jezikoslovca bila važna, a to je poglavito došlo do izražaja u jezično-povijesnom, jezičnosavjetničkom, akcentološkom, lektorskom, leksičkom i prevodilačkom radu. Uz to je kao Ivšić i kao Barac, pa i više nego oni (Klaić 2009; Klaić 2011), stvorio i nešto nezanemarivih vlastitih književnih ostvarenja.

Literatura:

- BACH, JOSIP. 1932. Tko je autor komedije „Ljubovnici”? *Obzor* 73/147. 3.
- BARAC, ANTUN. 1954. *Jugoslavenska književnost*. Matica hrvatska. Zagreb.
- BROZOVIĆ, DALIBOR. 1963. O Stjepanu Ivšiću kao slavenskom i hrvatskosrpskom akcentologu. *Zbornik u čast Stjepana Ivšića*. Ur. Hraste, Mate; Jonke, Ljudevit; Ratković, Milan. Hrvatsko filološko društvo. Zagreb. 25–36.
- ČALE, FRANO. 1994. O sudbini i značajkama „Ljubovnika”. U: *Ljubovnici: komedija iz 17. stoljeća*. Književni krug. Split. 5–33.
- FOTEZ, MARKO. 1967. Napomene. U: *Komedije XVII. i XVIII. stoljeća*. Matica hrvatska – Zora. Zagreb. 481–485.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1932. Tko je autor komedije „Ljubovnici”? Povodom skorašnje premijere u Hrvatskom narodnom kazalištu. *Obzor* 73/143. 2–3.

- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1934./1935. Ivan Gundulić: Osman. Poemat historiczy o wojniechomskiej z r. 1621 w XX pieśniach. *Slavia XIII*. 730–734.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1956./1957. Iz bilježnice kazališnog lektora. Jezične napomene uz Kolarovu dramu „Svoga tela gospodar”. *Jezik V/5*. 129–134.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1963. Dijalektološka razmatranja uz „Narodne pripovijetke” u redakciji Maje Bošković-Stulli (Zagreb 1963). *Narodne pripovijetke*. Matica hrvatska – Zora. Zagreb. 343–398.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1968. Jezik Hanibala Lucića i Petra Hektorovića. Prilog historijskoj gramatici hrvatskog jezika. U: *Hanibal Lucić – Petar Hektorović, Skladanja izvarnih pisan razlicih – Ribanje i ribarsko prigovaranje i razlike stvari ine*. Matica hrvatska – Zora. Zagreb. 267–324.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1969. Nov pogled na akcentuaciju starih dubrovačkih pisaca. *Zbornik radova o Marinu Držiću*. Matica hrvatska. Zagreb. 282–298.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1970. Razmišljanja nad rječnikom Petra Hektorovića. *Zbornik radova o Petru Hektoroviću*. Posebno izdanje časopisa *Kritika*. Zagreb. 167–181.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 1972. *Između jezikoslovlja i nauke o književnosti*. Matica hrvatska. Zagreb.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 2007a. *Rječnik stranih riječi: tuđice i posuđenice*. Priredio Željko Klaić. Školska knjiga. Zagreb.
- KLAIĆ, ADOLF BRATOLJUB. 2007b. *Bizovačko narječje*. Matica hrvatska, Ogranak Bizovac. Bizovac.
- KLAIĆ, ADOLF BRATOLJUB. 2009. *Pripovijetke*. Matica hrvatska, Ogranak Bizovac. Bizovac.
- KLAIĆ, ADOLF BRATOLJUB. 2011. *Prosvjetitelji*. Matica hrvatska, Ogranak Bizovac. Bizovac.
- LUCIĆ, HANIBAL; HEKTOROVIĆ, PETAR. *Skladanja izvarnih pisan razlicih – Ribanje i ribarsko prigovaranje i razlike stvari ine*. Matica hrvatska – Zora. Zagreb.
- Ljubovnici. Komedia iz 17. stoljeća*. Književni krug. Split.
- RUŽIČIĆ, GOJKO S. 1930./1931. Jezik Petra Zoranića. Zadarski dijalekat u početku XVI veka. *Južnoslovenski filolog IX*. 1–91. *Južnoslovenski filolog X*. 1–90.
- SAMARDŽIJA, MARKO. 2007. Jezikoslovac i leksikograf Adolf Bratoljub Klaić (1909. -1983.). U: Adolf Bratoljub Klaić: *Bizovačko narječje*. Matica hrvatska, Ogranak Bizovac. Bizovac. 197–207.
- SAMARDŽIJA, MARKO. 2008. *Hrvatski jezik, pravopis i jezična politika u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- SAMARDŽIJA, MARKO. 2012. *Hrvatski jezik i pravopis od ujedinjenja do kraja Banovine Hrvatske (1918.-1941.)*. Školska knjiga. Zagreb.

- ŠOLJAN, ANTUN. 1972. *Zanovijetanje iz zamke*. Znanje. Zagreb.
- ŠUNDALIĆ, ZLATA; PEPIĆ, IVANA. 2011. *O smješnicama & smješnice*. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera. Osijek.
- VONČINA, JOSIP. 1986. O naglasnoj problematici književne baštine (s osobitim obzirom na tekstove čakavske narječne osnovice). *Dani hvarskog kazališta* 12. Književni krug. Split. 30–46.
- VONČINA, JOSIP. 1999a. O tekstološkim načelima. *Hrvatska revija* XLIX/1-2. 170–177.
- VONČINA, JOSIP. 1999b. *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga jezičnog izraza*. Matica hrvatska. Zagreb.
- Zbornik proze XVI. i XVII. stoljeća*. 1972. Matica hrvatska – Zora. Zagreb.

Bratoljub Klaić and Old Croatian Writers

Abstract

Already at a glance, the work-filled life of Bratoljub Klaić provides an insight into the wide scope of his interests, and makes us wonder what Croatian linguistics could have done had there been more favourable circumstances. Literature and theatre were of particular interest to this scholar, especially Croatian, Greek and Roman literature, so it was only logical that he would participate in the making of the edition *Five Centuries of Croatian Literature*. Among the Croatian writers from older periods, he particularly interested in the work of Hanibal Lucić, Petar Hektorović, Marin Držić and Ivan Gundulić, but he also took interest in the comedy *Ljubovnici* as well as in several writers from later periods, e. g. Šenoa, Matoš, Ujević, Krleža, Kolar and others. He also devoted a lot of attention to folklore, interpreting its linguistics characteristics. His work on accents was interesting as well, especially on the accent of old Croatian writers and the accent in the contemporary performances of their works. Bratoljub Klaić was among the scientists that interpreted the Croatian literature as a natural unity of writers from various periods and regions, and with different dialectal features.

Ključne riječi: akcent, Držić, Gundulić, Hektorović, Lucić

Key words: accent, Držić, Gundulić, Hektorović, Lucić